

tošnjega leta poteče tistih 15 let, za ktera so nova pohoštva hišnega davka prosta, stavi nujni predlog: naj se državnemu zboru pošlje prošnja, da se podaljša ta obrok še za 2 leti (pozneje se je sklenilo prositi za podaljšanje 4 let). Odbornik Horak podpira županov predlog s tem, da je hišni davek tako silen, da nihče ne more veselja imeti, da bi kaj zidal. Odbornik Trpin se vtakne vmes, rekši, da županov predlog ne sega v hišni davek, ampak le v to, da so nova pohoštva dalje časa oproščena davka; župan ga podučí, da Horakove opazke ravno podpirajo njegov predlog. Zbor sklene po predlogu županovem.

Predno se začne obravnave, današnji seji odločene, še odbornik dr. Valenta vpraša župana: ali bi ne bilo mogoče, da bi se v Kolezji ena ura na dan odločila, da bi se tudi ženske mogle kopati v mrzli vodi? Župan odgovori, da bode z lastnikom te kopelje se pomenil. Dalje vpraša dr. Valenta: kako to, da proti postavi se psi ob nedeljah in praznikih prosto klatijo po ulicah? Župan odgovarja, da konjač ima ukaz, pse loviti tudi ob nedeljah, in da jih tudi res lovi; če švigajo nekteri psi prosto po ulicah, godí se to tako, kakor se sploh godí postavam, da se prestopajo. — Odbornik Stedry vpraša: kako to, da se čedalje več mladih fantov potepa po ulicah brez dela, ker iz takih lenuhov bojo pozneje tatovi itd., ali bi se ne dali s silo gnati v šolo? Župan priznava važnost tega vprašanja, ki pa se ne dá samo na poti interpelacije (vprašanja) rešiti, da se po posebnem predlogu obravnava ta stvar temeljito. Odbornik Horak opomni, da nekdanj je poseben magistraten uradnik opazoval te štrkovce. Odbornik dr. Bleiweis zagovarja misel županovo, da stvar je važna, ki mora pa na poti predloga priti v mestni zbor; naj g. Stedry osnuje za kako prihodnjo sejo tak predlog; danes pa naj bode konec besedi. Zbor pritrdi Bleiweisovemu nasvetu in le odbornik Schwentner, kot ud ubožne komisije, še to dodaja, da se, kar koli je s pomočjo Metelkove ustanove itd. mogoče, vse stori, da se zasačena lena mladina potakne v delo, in hvali o tem marljivost magistratnega svetovalca Jerasa.

Po vsem tem so prišle volitve podžupana in odbornikov v odseke na vrsto. Pred tem pa zbor še svojo zahvalo izrekuje dr. Orlu, ki je zadnja leta bil podžupan mestni. Po postavni večini glasov je bil dr. Orel zopet izvoljen. Gospod doktor se zahvaljuje za zaupanje in reče, da sprejme častno volitev, če tudi je že prileten, ker na strani čvrstomladega župana je lahko podžupan biti (živio!). — Volitve v odseke so se vršile tako-le: 1) v *magistratni odsek* so bili voljeni: Sovan, Malič, Schwentner, Horak, dr. Schöppl, — 2) v *odsek za pravosodje in osebne zadeve*: dr. Zupan, dr. J. Bleiweis, dr. Valenta, dr. Orel, dr. vitez Kaltenegger, — 3) v *odsek za denarstvene zadeve*: dr. Schöppl, Blaznik, Debevec, Frölich, Trpin, — 4) v *odsek za stavbine zadeve*: Malič, Bürger, Stedry, Vrhovec, Debevec, Sovan, Resman, — 5) v *odsek za ubožne zadeve*: Auer, Frölich, dr. vitez Kaltenegger, Zevnik, Sovan, — 6) v *odsek za policijske zadeve*: dr. Schöppl, Pakič, dr. Zupančič, dr. Pfefferer, Mahr, — 7) v *odsek za šolstvo in ustanove*: dr. Bleiweis, dr. vitez Kaltenegger, dr. Toman, dr. Valenta, dr. Orel.

— Postave, ki jo je osnoval naš deželni zbor o tem, da vsaka občina bi pravico imela vpekljati pasji davek, ministerstvo za tega voljo ni predložilo cesarju v potrjenje, ker po §. 3. si deželni odbor pridržuje oblast, ki gré občinam. Deželni odbor je v poslednji seji sklenil, da se v novem predlogu izpusti ta §. — Prošnji deželnega zbora za odpis

zemljiščinega davka in za povrnitev deželnega premoženja še zmiraj niste rešeni, in vendar te rešitve željno pričakuje uboga naša dežela!

— Po dovoljenji c. kr. kupčijskega ministerstva dobijo tudi v Bled poleti telegrafa, ki se bode iz Tržiča tje peljal.

— Vse ljubljanske šole, srednje in niže, se bodo največ sklenile ta mesec. Gimnazija in realka ne bote, kakor je dozda bila navada, imeli pri tem nikakoršne vnanje slovesnosti. V normalki bodo očitna izpraševanja 1., 2. in 3. avgusta, v mestni glavni šoli pri sv. Jakobu pa že 21., 22. in 23. t. m.

— Duhovne eksercicije za škofijo kranjsko bodo v Alojzjevišču letos od 19. do 23. avgusta.

— Da ljubljansko društvo za denarno pripomoč obrtnikom in rokodelcem čedalje bolj napreduje, vidi se iz računa za preteklo prvo polovico letošnjega leta. V prvih 6 mesecih so mu udje vložili 6644 gold. in 45 kr., vrh tega pa je društvo še prejelo 3000 gold. V vsem skupaj ima društvo po svojih udih vloženega kapitala za 35.371 gold. in 82 kr., obrtnikom in rokodelcem izposojenih denarjev je konec junija društvo imelo 45.834 gold., ako se temu znesku še prištejejo zneski, s kterimi je dolžnikom posojila podaljšalo, znaša to vse skupaj 91.340 gold., tedaj za 5935 gold. več kakor lani v tem času. Na novo je društvu pristopilo 12 novih udov. — Tako to društvo, kteremu se vsi upravniki brez plačila žrtujejo, dela natiroma brez hrupa kakor pridna čbelica, ktera od svojih udov nabira denar, da ga brez velicah pisarij in štempeljnov posojuje malim obrtnikom in rokodelcem, kadar so v denarni stiski.

— (*Naznanilo.*) Odbor pevskega zbora ljubljanske čitalnice je sklenil, da odslej vse svoje note daje litografovati. Vsem čitalnicam in pevcem lahko postrežemo s partiturami in posameznimi čedno litografovanimi glasovi, ako nam do konca meseca julija naznanijo, po koliko iztisov želé dobivati od vsacega posamnega glasú. Pošiljale se bodo note s poštnim povzetkom. Naznanila naj se pošiljajo g. Vojtehu Valenti v Ljubljano. Prvi dve pōli (cena vsakej pōli je 5 nov. kraje.) obsegale bodete sledeče zборе: Slovan od Vašaka, — Ne vdajmo se! od Vilharja, — Čast Slovincem od Riharja, — Pesem koroških Slovencev od Grbca, — Dumka, narodna Ukranjska, — Soldaška od Ipavca, — Ruska himna od Lvoffa in Moji Sablici od Jenkota. — Na dalje se bodo litografovali vsi zbori, ki so se posebno dopadli v ljubljanski čitalnici, ako se oglasi dovoljno število naznanil.

Pevski odbor.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

V 17. seji državnega dunajskega zbora je dr. Mühlfeld podpiral svoj predlog o verski postavi. Voljen je bil odbor iz 15 udov, da poroča o tem predlogu. — Nemški liberalec se poteguje za „svobodo, enakost in bratinstvo“ v veri in trdi, da glavni vzrok nesreč v našem cesarstvu je nepotrpnost verská! Ako bi bil Mühlfeld poslanec v turškem zboru, bi mu to verjeli, ker na Turškem se res godi verska sila; al iz njegovih ust nikdar še ni bilo slišati, da bi bil vlado avstrijsko opomnil, naj se usmili ubogih kristjanov na Turškem. Mi nesrečo Avstrije iščemo v prav drugih vzrokih, ne pa v verskih, in zato, ker gospodje Mühlfeldove stranke še nikoli niso besedice zinili o tem, kar je Avstrii **prva in neobhodna** potreba in to je **národna ravnopravnost**, ne verjamemo jim, da je njihova „svoboda, enakost in bratinstvo“, kaj več kot — piškav oreh. Ako Vam je v resnici mar za Avstrijo, vedite to: da z

ravnopravnostjo narodno stoji Avstrija — ali razpade! Zato taki in enaki predlogi, ki le juda in protestanta grlijo, večine avstrijskih prebivalcev — Slovanov — pa ne vidijo, pri nas nimajo nobene simpatije. V isto vrsto spada Herbstov predlog, ki se pčteguje za to, da se 1) zakonsko pravo (pravica v zakon stopiti) zopet ustanovi po predpisu občnih državljskih postav, 2) da se ljudske šole vzamejo iz rok cerkvi in 3) da razmere med verami (katolško, protestantsko, judovsko itd.) se v red spravijo. V 19. seji je minister za denarstvo razlagal sedanji denarstveni stan našega cesarstva. Žalosten je. Državni dolg po ministrii temeljiti razlagi znaša 3046 milijonov gold. kapitala, 127 pa obresti. — Za pretresovanje gospodarskih (kmetijskih in obrtnijskih) zadev se je v državnem zboru osnoval poseben odbor iz 36 poslancev, v katerem so Slovenci zastopani po gosp. Črnetu in dr. Klunu. Ta odbor namerava prinesiti v državni zbor celo kôpo predlogov, ktere zadevajo kmetijske, obrtnijske in druge gospodarske reči, zahtevati posebnega ministra za kmetijstvo in kmetijske zbornice. Tudi mi priznavamo živo potrebo, da se za národno gospodarstvo v Avstrii kaj več stori kakor dozda, vendar ne bi želeli, da bi državni zbor v kakem „centralističnem cepetcu“ segal v stvari, ktere na prid vsaki deželi rešiti morejo le deželni zbori. Naj se deželam dá avtonomija, in treba ni posebnega ministra kmetijstva, s katerim se državi le veliki novi stroški navalijo, tedaj zopet več davki. Oprostite kmetijstvo presilnih davkov, pa bode lože dihalo in veselejše napredovalo — brez ministra za kmetijstvo in brez „Ackerbaukammern“, kterih treba ni, dokler imajo dežele kmetijske družbe, ki ne nakladajo deželam davka, kakor ga obrtnijske zbornice pa so pri vsem tem vendar le bolj birokratične naprave. — 25. dne t. m. se imajo izvoljeni poslanci ogerskega in dunajskega državnega zbora na Dunaji sniti in svoje obravnave pričeti. — Pravijo, da je gotovo, da presvitli cesar s cesarico potuje v Pariz; še celó o cesarju Napoleonu se govori, da pride na Dunaj. — Vladni dunajski časnik pravi, da ni res, da bi bila presvitla nadvojvodinja Zofija, mati Njih Veličanstva cesarja našega in pa cesarja Maksa, ob pamet prišla. — Škofa Strossmajer-a, kamor koli je prišel po povratku svojem, je narod povsod sprejemal pristrčno in slovesno. V Slavonii so začeli nabirati novcev na pomoč vdovam in sirotam graničarjev, ki so leta 1848. in 1849. smrt storili za domovino in Avstrijo. Narod trojedne kraljevine ni potr, če tudi vidi bridke dogodbe okoli sebe in se čudi, kako je to, da vrli Vončina ne županuje več na Reki, ker se je zoperstavil razuzdanosti na Reki, — da je dr. Subotić ob službo, ker je vendar z vladnim dovoljenjem šel na Rusovsko in ondi nič pregrešil, — da so „Pozora“ po Bachovi postavi „opominjati“ začeli, — da so župnika Tandarića v preiskavo deli, ker je pridigoval proti magjarski stranki, — da E. Kvaternik, ki se je pomilosten vrnil v Zagreb, je vendar moral zopet iz dežele itd. — Glavne skupščine slovesna seja akademije jugoslavenske v Zagrebu je 28. dne t. m. — Pevsko društvo „Kolo“ je razširilo svoje statute in se preimenovalo v „Kolo — hrvatsko umjetničko društvo.“ — Kakor dopisnik iz Banske Bistrice v Slovakii piše v „Zukunft“, so magjaronski gospodje na ondašnji gimnazii zasledili „hudobo.“ Bila je preiskava — in kaj neki je ta „hudoba?“ — to, da se učitelji ondašnji držijo ravnopravnosti in da se v njih šolah čisla deželni — slovenski — jezik! Pa saj tudi nemškutarji vidijo „hudobo“ v naših gimnazijah, in tudi ta „hudoba“ je nem-

škutarjem — ravnopravnost. — Poljakom se je dovolilo deželno šolsko svetovalstvo, vendar poseben ravnatelj se jim ni dovolil; svetovalec vladni bode referent. Morebiti je to še sreča za Rusine. — Ob priliki, ko se je 1800letnica obhajala na dan sv. Petra in Pavla letos v Rimu, je 450 škofov papežu izročilo pismo (adreso) vsegdar pohlevne udanosti, ktero s tem sklepa, da vladarji in narodi ne bojo dovolili, da bi se pravice papeževe ne priznavale ali veljava njegova tajila. S koliko svečanostjo je 1800letnica bila omenjeni dan obhajana, vidi se iz tega, da 100.000 tujcev je bilo tisti dan v Rimu; 200 laških mest je poslalo poslance v Rim, da so se poklonili sv. očetu, ki je zdaj (čez 1800 let za sv. Petrom) njegov 257. naslednik. Svečanost cerkvena je trajala celih 7 ur. Procesije se je udeležilo nad 500 škofov, veliko 1000 duhovnov in brezštevilna druga množica. Pravijo, da je v cerkvi gorelo čez 20.000 sveč, in da 600 ljudi je bilo, ki so dobro uro imeli s prižiganjem opravila. — Garibaldovci na Laškem zopet zelo poskušajo, da bi papeževe dežele zajeli in jih pritaknili laškemu kraljestvu. Kralju samemu ta sila za zdaj ni po volji. — Kolera je zdaj tudi v Rimu; čedalje bolj se pomika tudi proti Dalmaciji. Še te pošasti nam je treba! — V Galiciji so 11. dne t. m. bile strašne povodnji. — Predsednik novo osnovanemu slovanškemu društvu na Ruskem je veliki knez in naslednik carevič Aleksander, podpredsednik pa je minister nauka grof Tolstoj. — Govori se, da Juarez, ki je dal cesarja Maksa vstreliti, je zdaj vendar le volja, da truplo cesarjevo pusti iz Mehike. Dragoceno trugo, v ktero bi mrliča položili, so iz Dunaja že poslali v Trst. Podadmiral Tegethof potuje v tej zadevi v Mehiko. — Turške homatije se čedalje bolj bližajo svojemu koncu. Ustaja bulgarska se čedalje bolj širi in v Kandii so Omera paša zopet dobro našeškali. Ker ubogim kristjanskim Slovanom, ki zdihujejo pod jarmom turškim nihče pomagati noče, se sami skušajo rešiti iz krvavih nadlog. Turški sultan pa med tem zadovoljen potuje po Francozkem in Angležkem, zanašaje se na mahomedansko osodo! Kakor se kaže, bode ruska vlada se potegnila za kristjane na Turškem; z rusko vlado v zvezi je pruska in kakor se kaže tudi amerikska; tej trójici, kakor nekteri časniki pišejo, se brž ko ne bode pridružila vlada italjska. To vidi Napoleon, in sive lasé mu dela ta zveza. Med tem pa prihaja razpor med prusko in francozko vlado čedalje več; zato se tudi Napoleon čedalje bolj na vojsko pripravlja; državni zbor je vladi dovolil, da more 158 milijonov na pósodo vzeti; še zmiraj nakupuje kónj na Ogerskem in drugod; skozi Ljubljano jih pogostoma vozijo.

Listnica vredništva. Gosp. Gašp. Kr. v M: Prav srčno nas so razveselile črtice iz življenja Vašega. Da bi vsak bil tak rodoljub, kakor ste Vi, srečna bi bila domovina! „Izhod na Šavnice“ je vendar bolj Vas mikal kakor bi bralce, ki ne vidijo, kar ste Vi videli. Raji kaj družega drugikrat!

Kursi na Dunaji 16. julija.

5% metaliki 59 fl. 20 kr. Ažijo srebra 124 fl. — kr.
Narodno posojilo 69 fl. 75 kr. Cekini 6 fl. 4 kr.

Žitna cena

v Ljubljani 15. julija 1867.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 5 fl. 60. —
banaške 7 fl. 22. — turšice 3 fl. 67 — soršice 4 fl. 42. — rži
3 fl. — — ječmena 2 fl. 50. — prosa 3 fl. 10. — ajde 3 fl. 50. —
ovsa 1 fl. 80.